

Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu – zakázka č. 2137

NÁZEV PROJEKTU: SPORT ŽEN JAKO PROSTŘEDEK EMANCIPACE NA POČÁTKU 20. STOLETÍ

SPECIFIKACE ŘEŠITELSKÉHO TÝMU:

ODPOVĚDNÝ ŘEŠITEL: Mgr. Brigita Stloukalová, Ph.D.

STUDENTI MAGISTERSKÉHO STUDIA NA PdF UHK:

Jiří Steiner, Sociální pedagogika se zaměřením na tělesnou výchovu a sport

Štěpánka Bonaventurová, Sociální pedagogika se zaměřením na tělesnou výchovu a sport

CELKOVÁ ČÁSTKA PŘIDĚLENÉ DOTACE: 19 500,- Kč

STRUČNÝ POPIS POSTUPU PŘI ŘEŠENÍ PROJEKTU:

Jedná se o historický výzkum, který se zaměřuje na přelom 19. a 20. století a na rozvoj sportu žen v Československu v 1. polovině 20. století.

Cílem projektu bylo vyhodnotit úlohu sportu v celkové emancipaci žen ve společnosti.

Primární otázka zní: Byl sport žen jednou z mnoha příčin, hybatelem emancipačního hnutí nebo byl spíše důsledkem?

Náš projekt se zaměřil na dvě sportovní odvětví, která hrála významnou roli pro uznání sportu žen a zrovnoprávnění žen v olympijském hnutí ve 20. letech minulého století.

1. Atletika, která se ve svých počátcích rozvíjela ve 2. polovině 19. století v Sokole. Atletické disciplíny byly součástí sokolských slavností a naplňovaly tak myšlenku fyzické všestrannosti. I proto československé atletky byly velmi úspěšné a představovaly světovou špičku, která měla značný podíl na tom, že Mezinárodní amatérská atletická federace a Mezinárodní olympijský výbor nakonec účast žen na olympijských hrách připustily. Téma ženské atletiky zpracoval student Jiří Steiner ve své diplomové práci s názvem *Atletky jako průkopnice ženského sportu u nás*, kterou úspěšně obhájil v květnu 2010. Hlavním cílem práce vzhledem k projektu byla zejména rešerše pramenů, souhrn dosavadních poznatků k tématu a naznačení dalších směrů výzkumu.

2. Národní házená, která vznikla v roce 1905 úpravou pravidel tradiční házené. Úpravu provedl český učitel tělesné výchovy Antonín Křištof, který chtěl využívat házenou ve školní

tělesné výchově a vyřadil zejména jakékoliv osobní kontakty mezi hráči. Ze škol se tato forma házené rychle dostala i mezi veřejnost a velmi byla oblíbená zejména u žen. V roce 1922 na 2. ženských světových hrách v Monaku předvedl československý tým svoji herní formu a vzbudil velkou pozornost. Hra se sedmi hráčkami a bez fyzických střetů se okamžitě ujala, byla doporučena ženským týmům ve Francii a stala se pravidelnou součástí ženských světových her. Tuto část projektu – vznik a počátky národní házené zpracovala studentka Štěpánka Bonaventurová v diplomové práci *Národní házená, historie a současnost*. Tato práce je připravena pro obhajobu na 21.1.2011 a její cíle vzhledem k projektu byly stejné jako u práce Steinera.

3. Obě části výzkumu měly být završeny archívním výzkumem. Tuto část projektu se nepodařilo úplně završit, protože nezbytnou podmínkou pro tuto část bylo pořízení scanneru, který byl opatřen až v listopadu 2010 (administrativní zdržení na PDF). Nicméně v červnu 2010 jsem realizovala dvě návštěvy Národního archívu v Praze, kde jsem studovala dokumenty z fondů:

- Sokol Pražský (1861-1959)
- Československý svaz házené (1910-1948)
- Česká obec sokolská (1898-1952)

Absence scanneru však studium zkomplikovala (záznam dokumentů byl pomalý), takže z této části v současnosti neexistuje žádný výstup. Získaná data procházejí zpracováním.

SPLNĚNÍ KONTROLOVATELNÝCH VÝSLEDKŮ ŘEŠENÍ:

1. Poster na konferenci v zahraničí

Stloukalová, Brigita. (2010) *The Women's Sport and Their Emancipation - Czechoslovak Women Athletes between Great War and World War II*

11. International Sport Sciences Congress, November, 10-12, 2010, Antalya, Turkey

Program konference je dostupný na

http://sporsciences.gazi.edu.tr/panel/Congres_program_all.pdf, zveřejnění posteru na straně 76 (viz příloha 1 a 2)

2. Diplomové práce - nezadáno do OBD, bez vazby na RIV:

- Steiner, Jiří. (2010) *Atletky jako průkopnice ženského sportu u nás*. Hradec Králové, 2010. 76 s. Diplomová práce na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové na Katedře tělesné výchovy a sportu. Vedoucí diplomové práce Brigita Stloukalová.

- Bonaventurová, Štěpánka. (2011) *Národní házená, historie a současnost*. Hradec Králové, 2011. 71 s. Diplomová práce na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové na Katedře tělesné výchovy a sportu. Vedoucí diplomové práce Brigita Stloukalová.

3. Příspěvek ve sborníku z konference - nezadáno do OBD – jsem neúspěšná při zjišťování údajů, pořadatelé z Turecka po ukončení konference přestali komunikovat, mailové adresy nefungují, momentálně jsem kontaktovala další české účastníky konference a pokouším se získat údaje od nich, toto je v současnosti **hlavní mínus projektu**

- Stloukalová, Brigita. (2010) *The Women's Sport and Their Emancipation - Czechoslovak Women Athletes between Great War and World War II*. In Congress Book

4. Plánované výstupy:

- Z prostředků SV se nyní připravuje anglický překlad článku s pracovním názvem *Professionalismus a amatérismus v zrcadle socialistického sportu*, o toto téma projevil v roce 2009 zájem čas. Olympic Studies Reader, dosud však chyběly prostředky na kvalitní překlad, plánované vydání během roku 2011
- Práce na publikaci s pracovním názvem *Sport žen a jejich emancipace* budou dokončeny během února 2011 a připravit pro vydání v některém z následujících periodik:
  - Tělesná kultura (FTK UP Olomouc, recenzované periodikum)
  - Soudobé dějiny (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, recenzované periodikum)

PŘEHLED REALIZOVANÝCH VÝDAJŮ: (viz příloha 3 a 4)

a) osobní náklady	0,-
b) stipendia a jejich stručné zdůvodnění: úhrada nákladů (pořizování kopií, půjčovné a rešerše v knihovnách, papíry, tisk materiálů apod.), osobní odměna	
Jiří Steiner	3 000,-
Štěpánka Bonaventurová	3 000,-
c) materiálové náklady	
Přenosný plochý scanner	1 840,-
Cartridge HP Q6000A	2 139,30
Pouzdro na CD	158,98
Kancelářský papír	470,47
Ink-jet CANON CL41	550,90

Ink-jet CANON PG40	451,54
Toner HP Q2612A	1 610,74
d) další náklady (služby, jiné výdaje)	
Konferenční poplatek	2 936,40
Kurzovní ztráty	47,10
<u>Překlad</u>	<u>3 500,-</u>
Celkem	19 705,43
Přečerpáno	205,43

ZÁVĚRY:

Dílčí cíle projektu:

1. Vyhodnotit úlohu sportu jako součást společenské emancipace žen – je sport žen důvodem nebo důsledkem emancipačního procesu ve 20. století. Může sport žen dnes přispět k emancipačnímu hnutí v zemích, kde jsou ženy diskriminovány nebo kde je jejich úloha redukována na jejich tradiční roli v rodině? **probíhá**

2. Shromáždit informace a data z oblasti sportu žen a připravit tak data, která se stanou základem pro širší výzkumný záměr. Tento výzkum by měl v časovém horizontu 2-3 let vytvořit všechny předpoklady pro habilitační řízení řešitelky. **splněno**

Plánované výstupy

1. Diplomové práce **splněno**

2. Články v impaktovaných periodikách Tělesná kultura nebo Soudobé dějiny **probíhá**

3. Monografie Sport žen na počátku 20. století **v rámci**

habilitace během 2-3 let

4. Prezentace na zahraniční konferenci **splněno**

PŘÍLOHY:

1. Potvrzení o přijetí abstraktu na zahraniční konferenci a registraci, kopie posteru z konference

2. Program konference – relevantní část

3. Dopis se žádostí o změnu v rozpočtu

4. „Výsledovka“ z ekonomického informačního systému Magion – vyúčtování dotace